

Gaas.

2. *Johan Philip Rogert Fønss*, f. 29 Febr. 1796 † 25 Sept. 1882, Kammerherre, Hofjægermester. Børn:
 a. *Sophie Nicoline*, f. 29 Marts 1831, Stiftsdame i Vallø. [Lyngby.]
 b. *Oscar Fønss* til Vanggaard, f. 6 Juli 1833. [Vanggaard ved Fjerritslev.]

Gaas. †

Hvis man tør tro *Fru Lisbet Bryske*, maa Slægten Gaas være af meget gammel Adel, thi hun vil vide, at *Hr. Bengt Gaas*, Ridder, levede 1396 og førte i Guld-Felt en med tre skraatstaaende hvide Æg belagt rød Bjelke, hvorfra opstiger tre halve hvide rødbevæbnede Gæs i Guld-Felt, paa Hjelmen en lignende Gaas mellem to af Rødt og Guld delte Vesselhorn, og dette Vaaben ligner i høi Grad det, som førtes af Biskop *Hans Gaas* og hans Søn *Oluf Gaas*, kun at disse førte Gaasehalse istedetfor halve Gæs og paa Hjelmen en lignende Hals. Imidlertid er denne *Hr. Bengt Gaas* næppe en historisk Person, og de Forfædre, som Ahnetavlerne tillægge Biskop *Hans Gaas*, hvorefter hans Fader var *Oluf Gaas*, Søn af *Laurids Gaas* til Sollested og *Anne Lunge Jacobsdatter*, og hans Moder *Karen Baad Hansdatter* af *Tidselholt*, ere kun for en ringe Del paalidelige. Faderens Forældre ere nemlig aabenbart laante fra Slægten *Graa* paa *Sollested*. Moderen var vel fra *Tidselholt* og besvoret med Familien *Baad*, men hun var ikke selv af denne Slægt. Naar det endelig berettes, at Biskop *Hans Gaas'* ovennævnte Søn *Oluf* af Kong *Christian III.* fik Fornyelse og Stadfæstelse af sit Adelskab og derefter førte et forandret Vaaben, nemlig 3 hvide Gæs (2, 1) i rødt Felt og paa Hjelmen en hvid Gaas mellem to af Rødt og Hvidt delte Vesselhorn, saa er denne Efterretning sikkert ogsaa upaalidelig, thi det er denne *Oluf Gaas'* Segl under Hyldingen 1580 (1), der har været Forbillede for hosstaaende Vaabenafbildning. Forøvrigt er Vaabnet paa *Fru Hilleborg Kaas'* Ligsten i *Rønninge Kirke* fremstillet som tre Gæs over en Bjelke.

Slægten angives at have baaret Tilnavnet „de fede Gaas'er“ (2).

Hans Gaas, nævnes 1503 i *Svendborg* (3); g. m. *Kirsten Hansdatter*, Søster til *Kjeld Hansen* til *Tidselholt*, levede endnu 1539 (g. 2° m. *Niels Mogensen*, Raadmand i *Faaborg*) (4). Børn:

1. Mester *Hans Gaas*, vistnok født i *Svendborg*, blev 1520 immatrikuleret ved Universitetet i *Kjøbenhavn* og studerede Aaret efter i *Wittenberg* (5), boede 1535 i *Svendborg*, slut-

tede sig tidlig til Kong Christian III. og fik derfor bl. A. kongl. Beskærmelse for sin Gaard i Veistrup, blev Sognepræst til vor Frue Kirke i Svendborg og Egense samt Provst i Sunds Herred, men nedlagde sine Embeder 1548 og drog til Kjøbenhavn, hvor han tog Magistergraden, 1549 Superintendent i Trondhjem, skal 1552 have erhvervet nyt Adelsbrev for Sønnen Oluf, blev fangen under Krigen af de Svenske, hvem han ei vilde gaa til Haande, † 17 Sept. 1578 i Trondhjem, begr. paa Domkirkegaarden smst., var en dygtig Mand og nidkjær Geistlig (6); g. 1° m. Maren Berildsdatter (? Pjøske), 2° m. Benedicte Mortensdatter, der angives at have ført en Pil mellem to Stjerner i Skjoldet og paa Hjelman tre af en Skansekurv opstaaende Pile, levede Enke 1579 (7). Børn:

- a. Karen, f. i Trondhjem, druknede 1555 paa en Reise til Bergen, begr. i Ørlands Kirke (8).
 - b. Kirsten, begr. hos Forældrene.
 - c. Kjeld Gaas, 1559 immatr. ved Universitetet i Wittenberg (9), Rektor i Trondhjem, † før Faderen.
 - d. Oluf Gaas til Møllegaard (Langeland), nævnes ved Hyltingerne 1580 og 1608 (10), † 1618; g. 23 Juli 1581 paa Tøistrup m. Magdalene Sandberg Nielsdatter til Tøistrup (Gudme H.), begge begr. i Svendborg. Søn:
 - Niels Gaas til Tøistrup, Veistrup (Gudme H.) og Hjortholm (Langeland), f. 19 Juli 1582 paa Tøistrup, be-segledede Hyldingen 1608 (10), 1609 Landsdommer paa Langeland (11) og Aaret efter forlehnet med Havbølle Lehn, † 12 Dec. 1623 paa Hjortholm, med sin Frue begr. i Fodslette Kirke; g. m. Hilleborg Pors Stigsdatter, f. 30 April 1574 paa Skovsgaard, taxeres 1625 til 919 Tdr. Hk. (12), † 28 April 1637 paa Veistrup (13). Børn:
 - a) Kirsten til Hjortholm, f. 1611 † 1677; g. 14 Jan. 1638 i Odense m. Erik Kaas (Mur-K.) til Lindskov, † 1670.
 - b) Christian Gaas til Tøistrup, f. 24 Sept. 1616 paa Hjortholm, gik i Sorø Skole, studerede 1634 i Leyden (14), † 2 Jan. 1637 paa Tøistrup som Slægtens sidste Mand, begr. hos Forældrene i Fodslette Kirke.
 - c) Karen, † ugift.
 - e. Birgitte til Mølleberg (? Moltun), g. m. Engelbrecht Olsen til Dalhammer i Jemteland, en uægte Søn af Erkebispens i Trondhjem Olaf Engelbrechtsen.
 - f. Anne, g. m. Axel Frederiksen (Frydag) (g. 2° m. Else Christophersdatter Rustung).
2. En Datter, g. m. Raadmand i Svendborg Jesper Hansen.
 3. En Datter, g. m. Raadmand i Assens Hans Nielsen.

Søren Gaas i Svendborg nævnes 1529—52 (15).

Hundermark.

- a) Arild Rosenkrantz Huitfeldt, f. 22 Marts 1878, Student.
- b) Ivar Huitfeldt, f. 6 Juli 1879.
- c) Johan Frederik Huitfeldt, f. 15 Sept. 1880.
- d) Tønne Huitfeldt, f. 1 Juni 1882.
- e) Alexandra Arilda Virginie, f. 27 Marts 1886.
- 3) Marie Arilda Virginie, f. 1 Aug. 1849, g. 27 Mai 1869 m. engelsk Vicekonsul Halvard Bachke, f. 25 Jan. 1838 † 22 Nov. 1875. [Trondhjem.]
- 4) Valentin Vilhelm Hartvig Huitfeldt, f. 15 Okt. 1852, Overretssagfører, g. 9 Juli 1890 m. Mathilde (Tilly) Børsum, f. 1864. [Flinders Island, Tasmania.] Børn:
 - a) Arild Christopher Huitfeldt, f. 22 Marts 1891.
 - b) Marie Emilie, f. 3 Aug. 1892.
 - c) Øllegaard, f. 18 Sept. 1895.
- 5) Amalia Dorothea Hoë, f. 7 Juli 1854, g. 28 Febr. 1882 m. Godseier Hans Wingaard Finne, f. 14 Jan. 1852. [Tungen ved Trondhjem.]

Hundermark. †

Denne paa Fyn bosatte Slægts Vaaben var en fritsvævende, tindet, rød Murgavl i Sølv-Felt og samme Mærke paa Hjelmen, saaledes som hosstaaende, efter Peder Markvardsens Sigil fra 1558 (1) udforte Afbildning udviser. Stundom angives et noget afvigende Vaaben, nemlig en halv blaa Hund opspringende over en nedvendt rød Murstabel, paa Hjelmen en halv blaa Hund, men denne Angivelse synes at bero paa en Forveksling med en anden fynsk Slægt Grott's Vaaben (jvf. D. A. A. XII. 140). Slægtens Stamtafle kan ikke føres længere tilbage end til Begyndelsen af det 16. Aarh., muligvis har den først da erhvervet sin Adel; Navnet kan imidlertid føres længere tilbage, thi ved Aar 1400 var en Hans Hundermark bosat i Svendborg (2). Troligvis er dets oprindelige Form Hundertmark, thi saaledes kaldes en Hr. Henrik „Hundret marck“, som 1530 var Præst i Kjolstrup paa Fyn (3), og Benedict Hundertmark, som 1592 i Hertuginde Christine af Holstens Følge var næverende paa Koldinghus, førte da ogsaa et mere talende end egentlig tiltalende Vaaben, nemlig Tallet 100 over en bevoxet Mark (4). En 1644 levende Oberstløjtnant Johan Hundermark og Philip Hermann Hundermark til Rybjerg (Hind H.), † 15 April 1687, der i sine unge Aar havde tjent som Løjtnant (5), vare formodentlig Efterkommere af Benedict, ialtfald kan ingen af dem knyttes til den adelige Linie. Dennes Stamfader var:

Markvard Hansen Hundermark til Øxendrup (Gudme H.), var 1506 Herredsfoged i Gudme Herred (6), beseglede 1516

Hundermark.

til Vitterlighed med Henning Walkendorff og m. Markvard Tidemand (7); g. m. Malene Hogenskild (Huitfeldt) Bendixdatter. Sønner:

1. Claus Markvardsen til Øxendrup, nævnes 1535 (8) og i Recessen 1536 (9), blev 1545 Foged paa Eskebjerg (10).
2. Peder Markvardsen Hundermark til Øxendrup, var 1545 Foged i Skovkloster (11), gik 1555 i Rette paa sin Hustrus Moder, Fru Mette, Søren Stampes Efterleverskes Vegne, blev 1561 Landsdommer i Fyn og forlehnet med Vinding o. fl. Herreder (12), skrives 1568 til Broholm (Gudme H.) (13), † ca. 1589; g. 1° m. Ellen Stampe Sørensdatter til Gjerdrup (V. Flakkebjerg H.) el. Ellen, Datter af Claus Hansen til Gjerdrup og Anne Eriksdatter Dyre (14), 2° m. Anne Tidemand Markvardsdatter (g. 1° m. Axel Fikkese til Broholm). Sønner (af 1. Ægteskab):
 - a. Markvard Hundermark til Øxendrup, † 15 Juli 1573 i Odense, begr. i Graabrødrekirke.
 - b. Claus Hundermark til Øxendrup og Gjerdrup, nævnes 1571, begr. 21 Juni 1593 i Egislevmagle Kirke; g. 19 Aug. 1582 (15) m. Dorte Daa Jørgensdatter til Birkebjerg (Gynge H.), som hun solgte 1616, † i Nov. 1624 (16). Børn:
 - 1) Anders Hundermark, kom 1592 i Sorø Skole (17).
 - 2) Joachim Hundermark, kom 1592 i Sorø Skole (17).
 - 3) Peder Hundermark til Gjerdrup, tjente 1607—11 i Kancelliet, var 1610 Underbefalingsmand i Hæren og førte 309 Ryttere (18), men 1611 Løitnant paa Orlogsskibet „St. Anna“ under sin Morbroder, Viceadmiral Herluf Daa (19), † 16 Aug. 1611 i Sverig af „den nye Syge“ (20).
 - 4) Iver Hundermark, kom 1600 i Sorø Skole (21), tjente i Kalmarkrigen som Færnik hos sin Broder, men † i Aug. 1611 for Kalmar af „den nye Syge“ (20).
 - 5) Erik Hundermark til Gjerdrup, kom 1600 i Sorø Skole (22), † mellem 1612 og 1615 som Slægtens sidste Mand; g. m. Thale Kaas (Mur-K.) Hermansdatter (g. 2° m. Johan Anrep til Grønkjærgaard).
 - 6) Ellen til Gjerdrup, var ugift 1612 (23); g. 1° m. Anders Skram til Deibjerglund (g. 1° m. Mette Skram Fasti), 2° 4 Sept. 1625 paa Bodø (24) m. Johan Kønig (Cunningham), bisat 9 Dec. 1651 i Egeslevmagle Kirke.
 - 7) Anne til Gjerdrup, var ugift 1612 (23), levede 1641 (25); g. m. Frands Kaas (Mur-K.) til Skovsgaard, var † 17 Juli 1637.

I det sydvestlige Jylland levede i det 15. Aarh. en Adelslægt, der førte et ganske lignende Vaaben, som Hundermark'ernes, kun at Murgavlen ikke var fritsvævende, men stod op fra den nederste Skjolderand. Hjelmtegnet kjendes ikke. Da den ikke førte Slægtnavn, ikke vides at have været knyttet til Hunder-

Hundermark.

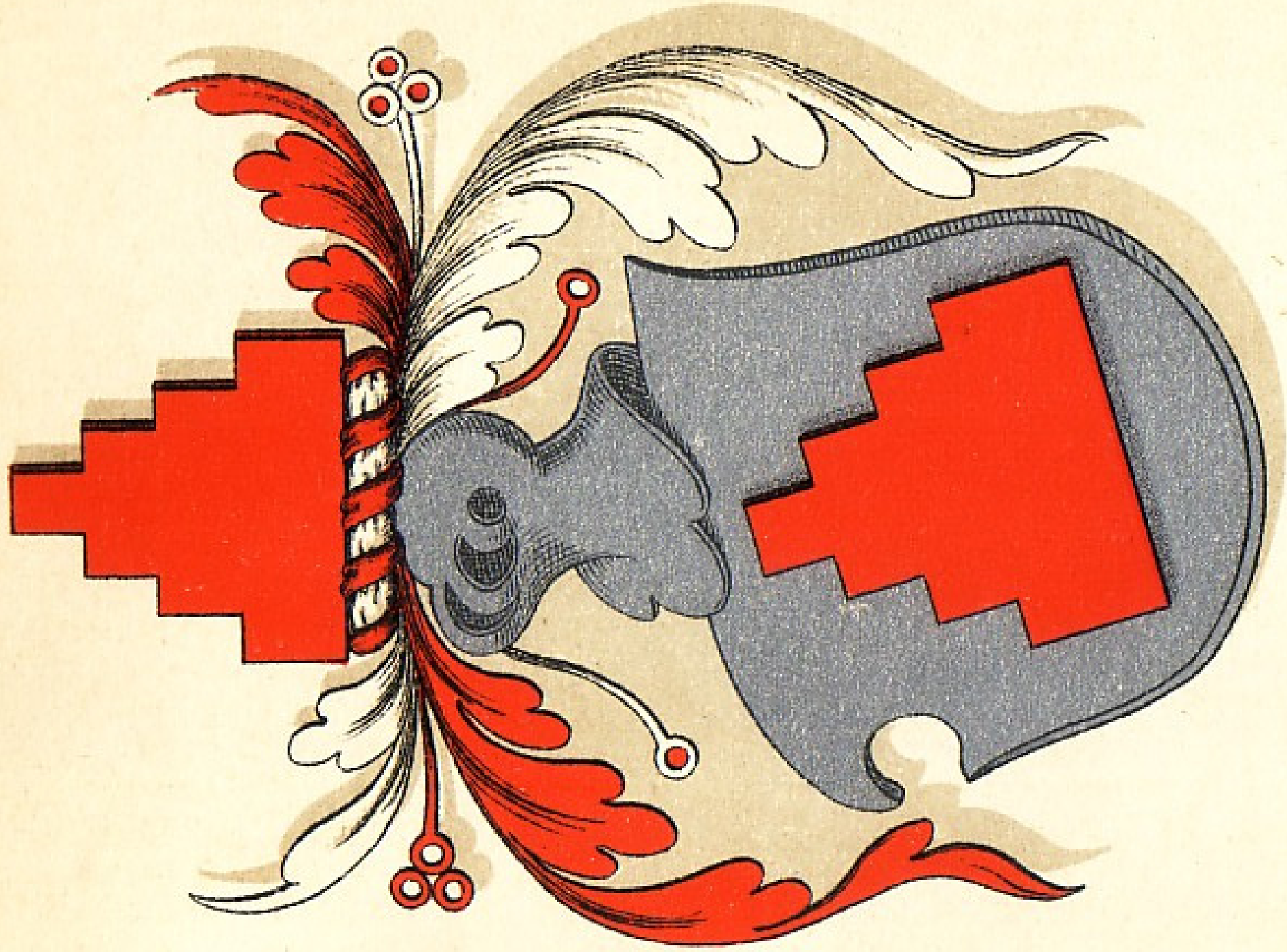
mark'ernes Hjemstavn Fyn og forsvinder for denne Slægts egentlige Fremtræden, har det ikke været muligt at knytte anden Forbindelse mellem de to Slægter end Vaabenligheden, maaske af den gode Grund, at ingen saadan Forbindelse har existeret, og at Vaabenforbindelsen skyldes et rent Tilfælde. Kun fordi intet bedre Slægtnavn kjendes, knyttes den da til Slægten Hundermark. Johannes Bjørnsen, der 1331 besejler et Forlig mellem Grev Gert og Hr. Laurens Jensen, er den Første, som vides at have ført Vaabnet (1). En Efterkommer af ham er formodentlig:

Niels Jensen af Linnet (Frøs H.), fører 1431 Murgavlen (2), afhændede 1438 til Ribe Kapitel al sin mødrene Arv i Emmerlevgaard (3). Børn:

1. Per Nielsen af Linnet, afstod 1479 sammen med Thomes Eriksen i Linnet, Lene Ivers og Johanne Nielsdatter i Linnet Gods til Prædikebrødre-Klostret i Ribe (4) og atter 1481 sammen med sin Hustru og sine Sønner Claus og Thomes Persen, gav 1482 Sjølegave til nævnte Kloster (5); g. m. Kirstine. Børn:
 - a. Claus Persen til Linnet, nævnes 1481, fuldbyrdede 1487 sammen med sine to Brødre Forældrenes Gave til Prædikebrødrene i Ribe paa en Gaard i Høvm (4), førte 1492 Trætte med af Abbeden i Lygum Kloster (6); g. m. Lene Munk (Lange) Pedersdatter. Datter:

Kirsten til Øster-Linnet; g. m. Jørgen Pedersen (hvis Vaaben var et delt Skjold med en halv Ulv i 1ste, en halv Ørn i 2det Felt).
 - b. Jens eller Niels Persen, nævnes 1487, var „særsindet“.
 - c. Thomes Persen, nævnes 1481 og 1487, skrev sig 1494 til Vesterbæk (Hviding H.) (7), som han arvede efter sin „Oldefader“ Jes Ulf i Vesterbæk, var † 1 Febr. 1519; g. m. Ide Jensdatter (Vaaben: tre stilkede Lindeblade jævnsides), der 1519 med sine to Sønner solgte Gods til Engelgildet i Ribe (8). Sønner:
 - 1) Per Thomsen, nævnes 1519.
 - 2) Jens Thomsen, besejlede ligesom sin Broder Skjødet af 1519 og begges Sigil viser Murgavlen.
 - d—g. Fire klostergivne Døtre.
2. Lene, nævnes 1479; g. m. Iver N. N.
3. Johanne i Linnet, nævnes 1479.
4. Erik Nielsen. Søn:

Thomes Eriksen af Linnet, nævnes 1479, gav sig 1482 med sin Farbroder Per Nielsens Samtykke med alt sit Gods ind i Prædikebrødreklostret i Ribe (9).
5. Jakob Nielsen, besejlede 1421 et Vidne af Viborg Landsting og fører da Murgavlen (10).

Hundermark .